

Udsatterådets høringssvar vedrørende høring af budgetforslag 2026: 2. høringsrunde

29. august 2025

Tilføjelser ift. 1. høringsrunde fremstår under separat overskrift nederst i dette høringssvar.

Udsatterådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til budget 2026 og for indsigt i de foreløbige investeringer, effektiviseringsforslag og bevillingsudløb.

Set i lyset af de senere års markante besparelser og organisatoriske forandringer i Socialforvaltningen – som stadig fylder i hverdagen – hæfter rådet sig ved, at årets budgetudspil fremstår mere balanceret sammenlignet med tidligere år. Det giver forhåbentlig mulighed for at styrke den langsigtede tænkning og stabilitet i de sociale indsatser, fremfor årlige nødbevillinger og reaktive tilpasninger.

Investeringsforslag: Gode takter i nyt intensivt §85-tilbud

Udsatterådet ser med stor interesse på investeringsforslaget "UD/SI01 (2025) Nyt Intensivt §85 døgntilbud", der lægger op til at udvikle en ny og mere fleksibel støtteform i borgerens eget hjem.

Rådet ser dette som et vigtigt skridt i retning af at udvide paletten af tilbud til udsatte borgere, der ikke nødvendigvis har gavn af et traditionelt botilbud, men som stadig har behov for en høj grad af støtte – eventuelt hele døgnet. Det er her vigtigt at understrege, at de borgere som har behov for et traditionelt botilbud selvfølgelig stadig skal have det, så de ikke bare bliver "spist af" med et billigere §85-tilbud i spareøjemed.

Men med dette sagt rummer tilbuddet et betydeligt potentiale; både som en måde at frigive kapacitet på botilbudsområdet – og som en investering i mere skræddersyet, helhedsorienteret støtte. Det forudsætter dog, at kvaliteten, kontinuiteten og fagligheden er i top – og at tilbuddet bliver udviklet i tæt samspil med fagmiljøer, civilsamfundsaktører og brugere.

Rådet vil opfordre til, at der også i udviklingen af tilbuddet arbejdes med høj grad af tværfaglighed og koordination, da netop udsatte borgere med psykiske lidelser, hjemløshed, misbrug og andre komplekse problemstillinger ofte har kontakt til mange sektorer på én gang.

Bevillingsudløb: Drift forklædt som midlertidighed

Rådet finder det stærkt bekymrende, at der i 2026 er bevillingsudløb i Socialforvaltningen for over 220 mio. kr., hvoraf næsten alle midler af

forvaltningen selv vurderes at have karakter af drift. Dertil kommer udløb på indsatser målrettet udsatte i andre forvaltninger, fx Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, som også vurderes af forvaltningerne til at have karakter af drift.

Det understreger en strukturel skævhed i finansieringen af vigtige velfærdsopgaver i Københavns Kommune, hvor centrale og langvarige indsatser gang på gang placeres i midlertidige spor.

Denne uhensigtsmæssige model svækker kontinuiteten i borgernes forløb og trækker betydelige administrative ressourcer væk fra kerneopgaven, da fagpersoner og ledelser år efter år må bruge tid og energi på at sikre videreførelse af eksisterende, nødvendige indsatser. Det gælder i særdeleshed på udsatteområdet, hvor kontinuitet, tillid og relation er afgørende for effekten af indsatserne.

Udsatterådet opfordrer derfor nok engang til, at man i højere grad permanentgør midlertidige bevillinger med dokumenteret effekt og driftskarakter, så der kan skabes langsigtet planlægning, arbejdsglæde og faglig udvikling i indsatsen.

En mærkesag: Koordinerende sagsbehandling og fremskudt substitutionsbehandling

Rådet vil – mod normal sædvane, da vi principielt finder det urimeligt at skulle fremhæve nogle indsatser på bekostning af andre – gerne fremhæve én konkret bevilling med udløb i 2026: "Koordinerende sagsbehandling og fremskudt substitutionsbehandling til de mest udsatte københavnere". Denne indsats har været en mærkesag for Udsatterådet i en årrække og er et resultat af rådets tidligere anbefalinger.

Indsatsen indgår i Udsatteenheden og er en afgørende komponent, der har gjort en markant forskel for de borgere i byen, der har allermest komplekse behov og ofte lever med psykisk sygdom, hjemløshed og stofafhængighed. Den fremskudte substitutionsbehandling skaber et stabilt og tillidsfuldt møde med borgerne, hvor behandlingen rykker ud til dem – og ikke omvendt. Samtidig har den koordinerende sagsbehandling bidraget til at reducere antallet af sager, hvor borgere falder mellem systemets stole.

Netop disse borgere er ofte dem, der har det allersværest og koster samfundet allermest – og som har mest brug for vedvarende støtte. Udsatterådet finder det derfor uforståeligt, at denne indsats – og andre dele af Udsatteenheden – stadig er finansieret midlertidigt, og anbefaler en permanent og gerne udvidet finansiering af Udsatteenhedens indsatser.

Det vil desuden være oplagt at samtænke og udvikle Udsatteenheden i forlængelse af regeringens værdighedsreform, som lægger op til investeringer på udsatteområdet.

Generelle bemærkninger: Brug pausen til udvikling – ikke afvikling

Udsatterådet noterer sig, at budgetkataloget i år kun rummer få effektiviseringsforslag, og at der ikke umiddelbart lægges op til nye store besparelser på det sociale område. Dette afhænger selvfølgelig af, hvordan de mange bevillingsudløb håndteres.

Hvis de færre besparelser står til troende, skaber det et – forhåbentligt mere end midlertidigt – pusterum, hvor der er mulighed for at tænke langsigtet og investere i sociale løsninger, der både skaber menneskelig værdi og afledte samfundsøkonomiske gevinster.

Det er vigtigt, at både Socialforvaltningen og Socialudvalget bruger denne periode til at konsolidere, evaluere og videreudvikle de eksisterende indsatser – ikke til at fastholde dem i en midlertidig undtagelsestilstand. Langsigtet planlægning og bæredygtig finansiering bør være en grundforudsætning for arbejdet med de mest udsatte københavnere.

I disse år ændrer finansieringsbilledet sig for socialområdet. Socialministeriet forventes at ændre finansieringsmodellen for civilsamfundet og mange fonde ændrer deres tilgang til grundfinansiering.

Vi vil opfordre til, at Socialudvalget på samme måde overvejer, om den måde finansieringen af civilsamfundet sker på i København er ordentlig og hensigtsmæssig. Vi oplever til tider, at budgetprocessen handler om, hvem der kender flest politikere i de enkelte udvalg og om at rette henvendelse på de rigtige tidspunkter. I en tid, hvor der bliver satset på fast finansiering af indsatser, er det vigtigt, at der også er gennemsigthed i, hvordan en sådan fast finansiering opnås og på hvilke betingelser. Samtidig skal vi sammen sikre, at fast finansiering ikke opretholdes, hvis det ikke længere giver mening, således at andre efterspurgte tilbud der udvikler sig ikke kan opnå støtte.

Vi vil derfor opfordre til, at Socialudvalget- og forvaltningen overvejer, om der ikke også i Københavns Kommune burde være nogle overvejelser om mere strukturelle ændringer i budgetprocessen. Rådet stiller sig gerne til rådighed for dialog omkring dette.

Tilføjelser til høringssvar ifm. 2. høringsrunderunde (augustindstillingen)

Der er en stor mængde reformer på socialområdet der enten netop er trådt i kraft eller er på vej: Kontanthjælps- og beskæftigelsesreform, psykiatriplan, sundheds- og ældrereform, værdighedsreform, ungeløftet m.fl. Det er ikke tydeligt hvordan disse reformer ses afspejlet i budgettet for 2026 og Udsatterådet opfordrer kommunen til at være tydelig og proaktiv ift. at imødekomme disse reformer, samt at indtænke dem i budgettet. Særligt værdighedsreformen med bl.a. Gadens Huse og det nye begreb Borger i Danmark.

Herudover vil Udsatterådet gerne fremhæve de mange gode budgetforslag der omhandler udsatte grønlændere. Vi har brug for, at disse initiativer denne gang omsætte til konkrete handlinger, altså at budgetforslagene godkendes, så de ikke blot forbliver gode intentioner.

Mere generelt vedrørende Københavns Kommunes budgetter, vil udsatterådet gerne understrege, at udsatte borgere også "bare" er københavnere, med ret til hjælp på lige fod med andre borgere. Dermed bør de øvrige forvaltninger medfinansiere socialforvaltningens udgifter når det kommer til de indsatser der overlapper med deres ressortområde. Udsatterådet glæder sig over at se flere tværgående finansieringer i budgettet for 2026, men vi er ikke i mål med at tage et fælles ansvar for alle københavnere.

På statsligt niveau drøftes der nye modeller for finansiering af civilsamfundet. Udsatterådet foreslår at Københavns Kommune i 2026 indkalder til fælles drøftelser om, hvordan finansiering og budgetprocesser kan tilpasses, med særligt fokus på

- Tydeligere kommunikation mellem kommune og bevillingsmodtager
- Bevillings- og Finansieringsmodel der skaber tryghed for drift og giver plads til projekter og udvikling
- Bevillings- og Finansieringsmodel der afspejler de stigende krav om professionalisering i civilsamfundet.

Opsamlende anbefalinger

Udsatterådet opfordrer samlet set til:

- at investeringsforslaget om intensiv §85-støtte i hjemmet gennemføres og udvikles i tæt samspil med praksis og brugerperspektiv,
- at bevillinger med driftskarakter gøres permanente
- at koordinerende sagsbehandling og fremskudt substitutionsbehandling videreføres og styrkes – og meget gerne som led i en samlet styrkelse af Udsatteenheden, og
- at Socialudvalget tager strukturelle ændringer i budgetprocessen op til overvejelse og deler disse med den øvrige Borgerrepræsentation, herunder i særlig grad Økonomiudvalget.

Rådet står til rådighed for dialog om konkrete indsatser og opfølgning.

På vegne af Udsatterådet,

Maja Løvbjerg Hansen

Forperson for Udsatterådet i Københavns Kommune